

MIŁOŚĆ PRAWDZIWA CZY UROJONA?
ROMANTYCZNA MIŁOŚĆ W BALLADZIE
PROGRAMOWEJ I JEJ RECEPCJA WE
WSPÓŁCZESNYCH TEKSTACH KULTURY

TADEUSZ BANOWSKI
BEATA ZIELIŃSKA

SCENARIUSZ LEKCJI

Program nauczania języka polskiego dla szkoły branżowej II stopnia

opracowany w ramach projektu

„Tworzenie programów nauczania oraz scenariuszy lekcji i zajęć wchodzących w skład zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces kształcenia ogólnego w zakresie kompetencji kluczowych uczniów niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

Warszawa 2019

Redakcja merytoryczna – dr Jolanta Sawicka-Jurek

Recenzja merytoryczna – Dorota Dąbrowska

Bożena Święch

Katarzyna Szczepkowska-Szcześniak

Jadwiga Iwanowska

Redakcja językowa i korekta – Altix

Projekt graficzny i projekt okładki – Altix

Skład i redakcja techniczna – Altix

Warszawa 2019

Ośrodek Rozwoju Edukacji

Aleje Ujazdowskie 28

00-478 Warszawa

www.ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons –
Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).

<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl>

Temat lekcji

Miłość prawdziwa czy urojona? Romantyczna miłość w balladzie programowej i jej recepcja we współczesnych tekstach kultury

Klasa/czas trwania zajęć/lekcji

I/45 minut

Cele

Uczeń:

- definiuje balladę jako gatunek literacki;
- charakteryzuje świat przedstawiony;
- wskazuje postawy bohaterów ballady;
- określa w tekście cechy romantyczne;
- wskazuje inspiracje balladą romantyczną;
- tworzy infografikę;
- stawia argumenty.

Metody/Techniki/Formy pracy

- praca z tekstem literackim;
- praca w parach;
- interpretacja tekstu;
- przekład intersemiotyczny.

Środki dydaktyczne

- *Romantyczność* Adama Mickiewicza
- *Ballady i romanse* Władysława Broniewskiego – tekst i audiobook <https://www.youtube.com/watch?v=Xkc5MYeeeWM>
- *Siostry Wrońskie, Ballady i Romanse* <https://www.youtube.com/watch?v=IMycw3i-VLA>
- arkusze papieru, flamastry.

Opis przebiegu lekcji

Część wstępna

Uczniowie przypominają znane im postawy człowieka oświecenia. Następnie podają skojarzenia odnoszące się do pojęcia miłości romantycznej. Propozycje zapisują na tablicy.

Część właściwa

Nauczyciel prezentuje audiobook ballady Mickiewicza. Uczniowie pracują w czteroosobowych (nie większych) grupach. Tworzą komiks, który będzie odzwierciedlał historię Karusi i reakcje innych bohaterów na jej zachowanie. W pracy

zamieszczają pojedyncze scenki układające się w jedną całość, wprowadzają cytaty i łączą je z własną narracją. Podczas prezentacji efektów pracy zwracają uwagę na relacje pomiędzy postaciami, odnoszą postawy bohaterów do właściwych epok. Następnie uzasadniają związek z romantyzmem cytatu: *Czucie i wiara silniej mówi do mnie, / Niż mędrca szkiełko i oko* do epoki romantyzmu. Grupy otrzymują kserokopię utworu Broniewskiego. Ustalają związki tekstu dotyczącego lat wojny i okupacji z balladą Mickiewicza. Zwracają uwagę na tytuł, określają funkcję cytatu, omawiają kompozycję utworów, atmosferę wierszy, charakteryzują bohaterki liryczne, porównują treść i wskazują na obecność elementów ludowości.

Część podsumowująca

Uczniowie zapoznają się z definicją ballady romantycznej i utworu programowego – wskazują w wierszu Mickiewicza cechy odpowiadające obydwu definicjom, określają przesłanie obydwu utworów. Nauczyciel prezentuje współczesną interpretację ballady przez Siostry Wrońskie <https://www.youtube.com/watch?v=IMycw3i-VLA>. Uczniowie formułują wnioski na temat sposobu muzycznej prezentacji oraz uzasadniają tezę o ponadczasowej wartości tekstu Mickiewicza.

Komentarz metodyczny

Podczas lekcji uczniowie uczą się wskazywania inspiracji programowym tekstem romantycznym, współpracy w działaniu praktycznym, pracują metodą przekładu intersemiotycznego. Praca w grupach metodami aktywizującymi rozwija umiejętności komunikacyjne. Lekcja angażuje wiele procesów zmysłowych, koreluje z plastyką i muzyką. Rozwija także kompetencje kluczowe pracy grupowej, w której uczniowie komunikują się między sobą, szukają rozwiązań problemu i podejmują wspólnie decyzje. Podczas pracy należy różnicować poziom i docenić zaangażowanie uczniów. W przypadku uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi należy dostosować materiały i narzędzia do warunków i możliwości ucznia, np. wydłużyć czas pracy, udzielić dodatkowych wskazówek, zorganizować pomoc koleżeńską, a także stosować ocenianie kształtujące, samoocenę i ocenę koleżeńską, wzmacniać pochwałą nawet za niewielkie postępy, udzielać informacji zwrotnej o tym, co uczeń robi dobrze, a gdzie popełnił błędy lub co wykonał źle, w jaki sposób może uzupełnić braki lub poprawić błędy oraz poinformować o tym, jakimi metodami może doskonalić swoje umiejętności. Uczniowi zdolnemu można zaproponować wykonanie przekładu intersemiotycznego ballady w postaci animacji filmowej z wykorzystaniem elementów biografii Mickiewicza i zaprezentowanie jej na forum klasy oraz opublikować na stronie szkoły, zgodnie z przepisami prawa autorskiego. W odniesieniu do uczniów z orzeczeniem o kształceniu specjalnym należy dostosować wymagania do zaleceń określonych przez poradnię psychologiczno-pedagogiczną.